



WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 marca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Eugeniusz Wildowicz (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Kazimierz Klugiewicz

SSN Zbigniew Puskarski

Protokolant Olga Tyburc - Żelazek

w sprawie **J. M.**

skazanej z art. 286 § 1 k.k. i in.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 7 marca 2023 r.

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść

od wyroku Sądu Rejonowego w Zawierciu

z dnia 21 grudnia 2015 r., sygn. akt II K 882/15,

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Rejonowemu w Zawierciu do ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

J. M. została oskarżona o popełnienie dwudziestu czynów, które w akcie oskarżenia zakwalifikowano: w pkt. I i II z art. 270 § 1 k.k.; w pkt. III – VI, IX, XII, XIV, XIX i XX z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 297 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.; w pkt. VII, VIII, X, XV – XVIII z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 297 § 1 k.k. i art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.; a w pkt. XI z art. 297 § 1 k.k.

Sąd Rejonowy w Zawierciu, wyrokiem z dnia 21 grudnia 2015 r., sygn. akt II K 882/15:

1. uznał J. M. za winną tego, że:

a) w dniu 27.11.2006 r. w Z. w biurze E. S.A. przedłożyła jako autentyczny wniosek o pożyczkę i umowę o pożyczkę gotówkową nr [...] na nazwisko M. C., na których to dokumentach P. C. podrobił podpisy pożyczkobiorcy M. C., tj. czynu z art. 270 § 1 k.k.,

b) w dniu 26.03.2007 r. w Z. w biurze E. S.A. przedłożyła jako autentyczną umowę o pożyczkę gotówkową nr [...] na nazwisko M. C., na której P. C. podrobił podpisy pożyczkobiorcy M. C., tj. czynu z art. 270 § 1 k.k.,

przy czym ustalił, że czyny te zostały popełnione w podobny sposób i w krótkich odstępach czasu, a tym samym, stanowią ciąg przestępstw w rozumieniu art. 91 § 1 k.k., za który z mocy art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. wymierzył jej karę 4 miesięcy pozbawienia wolności;

2. uznał J. M. za winną tego, że:

a) w dniu 22.11.2006 r. w Z., działając wspólnie i w porozumieniu z K. M., w celu osiągnięcia korzyści majątkowej i uzyskania pożyczki gotówkowej, sporządziła umowę pożyczki nr [...] na nazwisko K. M. i wniosek o udzielenie pożyczki, zawierający nierzetelne oświadczenie w/w odnośnie uzyskiwania przez nią dochodu w kwocie 980 zł miesięcznie z tytułu prac dorywczych jako kelnerka, a następnie złożyła te dokumenty w biurze E. S.A. oddział w Z., wprowadzając tym samym pracownika pożyczkodawcy w błąd co do rzetelności tych dokumentów oraz możliwości i zamiaru spłaty pożyczki, doprowadzając tym samym E. S.A. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 1200 zł, tj. czynu z art. 286 § 1 k.k.,

b) w dniu 05.02.2007 r. w Z., działając wspólnie i w porozumieniu z K. M., w celu osiągnięcia korzyści majątkowej i uzyskania pożyczki gotówkowej, sporządziła umowę pożyczki nr [...] na nazwisko K. M., a następnie złożyła ją w biurze E. S.A. oddział w Z., wprowadzając w błąd pracownika pożyczkodawcy co do jej rzetelności oraz możliwości i zamiaru spłaty pożyczki, doprowadzając E. S.A. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 400 zł, tj. czynu z art. 286 § 1 k.k.,

c) w dniu 17.04.2007 r. w Z., działając wspólnie i w porozumieniu z inną osobą w celu osiągnięcia korzyści majątkowej i uzyskania pożyczki gotówkowej, sporządziła umowę pożyczki nr [...] na nazwisko M. S. i wniosek o udzielenie pożyczki, zawierający nierzetelne oświadczenie w/w odnośnie zatrudnienia go w Hucie „Z.” i uzyskiwanych z tego tytułu dochodach, a następnie złożyła te dokumenty w biurze E. S.A. oddział w Z., wprowadzając w błąd pracownika pożyczkodawcy co do ich rzetelności oraz możliwości i zamiaru spłaty pożyczki, doprowadzając E. S.A. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 1200 zł, tj. czynu z art. 286 § 1 k.k.,

d) w dniu 15.05.2007 r. w Z., działając wspólnie i w porozumieniu z M. P., w celu osiągnięcia korzyści majątkowej i uzyskania pożyczki gotówkowej, sporządziła umowę pożyczki nr [...] na nazwisko M. P. i wniosek o udzielenie pożyczki, zawierający nierzetelne oświadczenie w/w odnośnie zatrudnienia go w firmie „V.” i uzyskiwania przez niego dochodów w kwocie 1300 zł miesięcznie, a następnie złożyła te dokumenty w biurze E. S.A. oddział w Z., wprowadzając w błąd pracownika pożyczkodawcy co do ich rzetelności oraz możliwości i zamiaru spłaty pożyczki, doprowadzając E. S.A. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 1000 zł, tj. czynu z art. 286 § 1 k.k.,

e) w dniu 13.06.2007 r. w P. i Z., działając wspólnie i w porozumieniu z B. P., w celu osiągnięcia korzyści majątkowej i uzyskania pożyczki gotówkowej sporządziła umowę pożyczki nr [...] na nazwisko B. P. i wniosek o udzielenie pożyczki, zawierający nierzetelne oświadczenie w/w odnośnie zatrudnienia jej w firmie T. w P. i uzyskiwania przez nią dochodów w kwocie 900 zł miesięcznie, a następnie złożyła te dokumenty w biurze E. S.A. oddział w Z., wprowadzając w błąd pracownika pożyczkodawcy co do ich rzetelności oraz możliwości i zamiaru spłaty pożyczki, doprowadzając E. S.A. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 1000 zł, tj. czynu z art. 286 § 1 k.k.,

f) w dniu 18.07.2007 r. w P. i Z., działając wspólnie i w porozumieniu z A. S., w celu osiągnięcia korzyści majątkowej i uzyskania pożyczki gotówkowej, sporządziła umowę nr [...] na nazwisko A. S. i wniosek o udzielenie pożyczki zawierający nierzetelne oświadczenie w/w odnośnie zatrudnienia go w F. w P. i uzyskiwania dochodów w kwocie 1000 zł miesięcznie, a następnie złożyła te dokumenty w biurze

P. S.A. oddział w Z., wprowadzając w błąd pracownika firmy co do ich rzetelności oraz możliwości i zamiaru spłaty pożyczki, doprowadzając E. S.A. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 1000 zł, tj. czynu z art. 286 § 1 k.k.,

g) w dniu 20.07.2007 r. w Z., działając wspólnie i w porozumieniu z K. P., w celu osiągnięcia korzyści majątkowej i uzyskania pożyczki gotówkowej, sporządziła wniosek o pożyczkę ze złożonym nierzetelnym pisemnym oświadczeniem w/w odnośnie zatrudnienia jej w T. w Z. i uzyskiwania z tego tytułu dochodów w kwocie 800 zł miesięcznie, a następnie złożyła te dokumenty w biurze E. S.A. oddział w Z., wprowadzając w błąd pracownika firmy co do ich rzetelności oraz rzeczywistej osoby pożyczkobiorcy, doprowadzając E. S.A. do rozporządzenia mieniem w kwocie 1000 zł, tj. czynu z art. 286 § 1 k.k.,

h) w dniu 30.07.2007 r. w Z., działając wspólnie i w porozumieniu z inną osobą, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej i uzyskania pożyczki gotówkowej, sporządziła umowę pożyczki nr [...] na nazwisko M. S. oraz wniosek o udzielenie pożyczki zawierający nierzetelne oświadczenie w/w odnośnie zatrudnienia go w Hucie „Z.” i uzyskiwania przez niego z tego tytułu dochodów w kwocie 1300 zł, a następnie złożyła te dokumenty w biurze E. S.A. oddział w Z., wprowadzając w błąd pracownika pożyczkodawcy co do ich rzetelności oraz możliwości i zamiaru spłaty pożyczki, doprowadzając E. S.A. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 1200 zł., tj. czynu z art. 286 § 1 k.k.,

i) w dniu 22.08.2007 r. w P. i Z., działając wspólnie i w porozumieniu z A. K. i A. M., w celu osiągnięcia korzyści majątkowej i uzyskania pożyczki gotówkowej, sporządziła umowę nr [...] na nazwisko A. K. i wniosek o udzielenie pożyczki, zawierający nierzetelne oświadczenie w/w odnośnie zatrudnienia go w F. w P. i uzyskiwania przez niego dochodów w kwocie 1200 zł miesięcznie, a następnie złożyła te dokumenty w biurze E. S.A. oddział w Z., wprowadzając w błąd pracownika firmy co do ich rzetelności oraz możliwości i zamiaru spłaty pożyczki, doprowadzając E. S.A. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 1000 zł, tj. czynu z art. 286 § 1 k.k.,

j) w dniu 06.09.2007 r. w P. i Z., działając wspólnie i w porozumieniu z A. M. i inną osobą, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej i uzyskania pożyczki gotówkowej, sporządziła umowę nr [...] na nazwisko B. P. i wniosek o udzielenie pożyczki,

zawierający nierzetelne oświadczenie w/w odnośnie zatrudnienia go w F. w P. i uzyskiwania przez niego dochodów w kwocie 1000 zł miesięcznie, a następnie złożyła te dokumenty w biurze E. S.A. oddział w Z., wprowadzając w błąd pracownika firmy co do ich rzetelności oraz zamiaru i możliwości spłaty pożyczki, doprowadzając E. S.A. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 1000 zł, tj. czynu z art. 286 § 1 k.k.,

przy czym przyjmując, że powyższe czyny zostały popełnione w podobny sposób i w krótkich odstępach czasu, a tym samym stanowią ciąg przestępstw w rozumieniu art. 91 § 1 k.k., z mocy art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. i art. 33 § 2 i 3 k.k. wymierzył jej jedną karę roku i 4 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę 100 stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 10 zł;

3. uznał J. M. za winną tego, że:

a) w dniu 29.08.2007 r. w P. i Z., działając wspólnie i w porozumieniu z A. M., w celu osiągnięcia korzyści majątkowej i uzyskania pożyczki gotówkowej, sporządziła umowę o pożyczkę gotówkową nr [...] na nazwisko B. P., poświadczając nieprawdę co do jej zawarcia z w/w pożyczkobiorcą oraz wnioszek o udzielnie pożyczki, w którym zawarto nieprawdziwe oświadczenie co do zatrudnienia B. P. w MPGiK w P. i uzyskiwania przez nią z tego tytułu wynagrodzenia w wysokości 900 zł miesięcznie, na których inna osoba podrobiła podpisy B. P., a następnie złożyła przedmiotowe dokumenty jako autentyczne w biurze E. S.A. oddział w Z., wprowadzając w błąd pracownika firmy co do ich rzetelności oraz zamiaru i możliwości spłaty pożyczki, doprowadzając E. S.A. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 1000 zł, tj. czynu z art. 286 § 1 k.k. i art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.,

b) w dniu 18.06.2007 r. w Z., w celu osiągnięcia korzyści majątkowej i uzyskania pożyczki gotówkowej, sporządziła umowę o pożyczkę gotówkową nr [...] na nazwisko J. M., poświadczając nieprawdę co do jej zawarcia z w/w pożyczkobiorcą oraz wnioszek o pożyczkę, w którym zawarto nieprawdziwe oświadczenie co do zatrudnienia J. M. w D. w Ł. i uzyskiwaniu przez niego z tego tytułu dochodów w kwocie 1100 zł miesięcznie, na których inna osoba podrobiła podpisy J. M., a następnie złożyła przedmiotowe dokumenty jako autentyczne w biurze E. S.A. oddział w Z., wprowadzając w błąd pracownika firmy co do ich rzetelności oraz zamiaru i możliwości spłaty pożyczki, doprowadzając E. S.A. do niekorzystnego

rozporządzenia mieniem w kwocie 1000 zł, tj. czynu z art. 286 § 1 k.k. i art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.,

c) w dniu 01.10.2007 r. w Z., działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej i uzyskania pożyczki gotówkowej, sporządziła umowę nr [...] na nazwisko A. S., poświadczając nieprawdę co do zawarcia umowy z w/w pożyczkobiorcą oraz wniosek o udzielenie pożyczki, na których podrobiła podpisy A.S. w celu użycia ich za autentyczne, a następnie złożyła przedmiotowe dokumenty w biurze E. S.A. oddział w Z., wprowadzając w błąd pracownika firmy co do ich rzetelności oraz zamiaru i możliwości spłaty pożyczki, doprowadzając E. S.A. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 1000 zł, tj. czynu z art. 286 § 1 k.k. i art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.,

d) w dniu 29.08.2007 r. w P. i Z., działając wspólnie i w porozumieniu z A. M., w celu osiągnięcia korzyści majątkowej i uzyskania pożyczki gotówkowej, sporządziła umowę nr [...] na nazwisko M. K., poświadczając nieprawdę co do jej zawarcia z w/w pożyczkobiorcą oraz wniosek o udzielenie pożyczki, w którym zawarto nieprawdziwe oświadczenie odnośnie zatrudnienia w/w w „T.” w J. i uzyskiwaniu przez niego dochodów w kwocie 2800 zł miesięcznie, na których podrobione zostały podpisy M. K., a następnie złożyła przedmiotowe dokumenty jako autentyczne w biurze E. S.A. oddział w Z., wprowadzając w błąd pracownika firmy co do ich rzetelności oraz zamiaru i możliwości spłaty pożyczki, doprowadzając E. S.A. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 1000 zł, tj. czynu z art. 286 § 1 k.k. i art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.,

e) w dniu 28.09.2007 r. w P. i Z., działając wspólnie i w porozumieniu z A. M., w celu osiągnięcia korzyści majątkowej i uzyskania pożyczki gotówkowej, sporządziła umowę o pożyczkę gotówkową nr [...] na nazwisko K. M., poświadczając nieprawdę co do jej zawarcia z w/w pożyczkobiorcą oraz wniosek o udzielenie pożyczki, w którym zawarto nieprawdziwe oświadczenie odnośnie wysokości otrzymywanej przez niego renty, tj. 790 zł miesięcznie, na których inna osoba podrobiła podpisy K. M., a następnie złożyła przedmiotowe dokumenty jako autentyczne w biurze E. S.A. oddział w Z., wprowadzając w błąd pracownika firmy co do ich rzetelności oraz zamiaru i możliwości spłaty pożyczki, doprowadzając E. S.A. do niekorzystnego

rozporządzenia mieniem w kwocie 1000 zł, tj. czynu z art. 286 § 1 k.k. i art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.,

f) w dniu 16.10.2007 r. w P. i Z., działając wspólnie i w porozumieniu z A. M., w celu osiągnięcia korzyści majątkowej i uzyskania pożyczki gotówkowej, sporządziła umowę o pożyczkę gotówkową nr [...] na nazwisko R. P., poświadczając nieprawdę co do jej zawarcia z w/w pożyczkobiorcą oraz wniosek o udzielenie pożyczki, w którym zawarto nieprawdziwe oświadczenie odnośnie zatrudnienia w/w w firmie „R.” i uzyskiwania przez niego z tego tytułu wynagrodzenia w wysokości 1000 zł miesięcznie, na których inna osoba podrobiła podpisy R. P., a następnie złożyła przedmiotowe dokumenty jako autentyczne w biurze E. S.A. oddział w Z., wprowadzając w błąd pracownika firmy co do ich rzetelności oraz zamiaru i możliwości spłaty pożyczki, doprowadzając E. S.A. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 1000 zł, tj. czynu z art. 286 § 1 k.k. i art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.,

g) w dniu 16.10.2007 r. w P. i Z., działając wspólnie i w porozumieniu z A. M., w celu osiągnięcia korzyści majątkowej i uzyskania pożyczki gotówkowej, sporządziła dokumenty w postaci umowy o pożyczkę gotówkową nr [...] na nazwisko M. P., poświadczającej nieprawdę co do jej zawarcia z w/w pożyczkobiorcą oraz wniosku o udzielenie pożyczki, w którym zawarto nieprawdziwe oświadczenie odnośnie zatrudnienia w/w w M. w Ł. i uzyskiwania z tego tytułu wynagrodzenia w wysokości 1300 zł miesięcznie, na których inna osoba podrobiła podpisy M. P., a następnie złożyła te dokumenty jako autentyczne w biurze E. S.A. oddział w Z., wprowadzając w błąd pracownika firmy co do ich rzetelności oraz zamiaru i możliwości spłaty pożyczki, doprowadzając E. S.A. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 1000 zł, tj. czynu z art. 286 § 1 k.k. i art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.,

h) w dniu 17.09.2007 r. w P. i Z., działając wspólnie i w porozumieniu z M. F. i M. J., w celu osiągnięcia korzyści majątkowej i uzyskania pożyczki gotówkowej, sporządziła umowę o pożyczkę gotówkową nr [...] na nazwisko T. S. i wniosek o udzielenie pożyczki, w którym zawarto nieprawdziwe oświadczenie odnośnie prowadzenia działalności gospodarczej przez w/w i uzyskiwania przez niego z tego tytułu dochodów w wysokości 2000 zł miesięcznie, na których M. F. podrobiła podpisy T. S., a następnie złożyła te dokumenty jako autentyczne w biurze E. S.A. oddział w

Z., wprowadzając w błąd pracownika firmy co do ich rzetelności oraz zamiaru i możliwości spłaty pożyczki, doprowadzając E. S.A. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 1200 zł, tj. czynu z art. 286 § 1 k.k. i art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.,

przy czym przyjmując, że powyższe czyny zostały popełnione w podobny sposób i w krótkich odstępach czasu, a tym samym stanowią ciąg przestępstw w rozumieniu art. 91 § 1 k.k., z mocy art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. i art. 33 § 2 i 3 k.k. wymierzył jej jedną karę roku i 8 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę 100 stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 10 zł.

4. na podstawie art. 91 § 2 k.k., w miejsce kar pozbawienia wolności orzeczonych w punktach 1-3 oraz kar grzywny orzeczonych w punktach 2 i 3, wymierzył karę łączną 2 lat pozbawienia wolności oraz karę łączną grzywny w wymiarze 150 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 10 złotych;

5. na podstawie art. 46 § 1 k.k. zasądził od oskarżonej J. M. na rzecz oskarżyciela posiłkowego E. S.A. kwotę 10000 zł tytułem naprawienia w części szkody wyrządzonej przestępstwem.

Wyrok ten, niezaskarżony przez żadną ze stron, uprawomocnił się z dniem 24 marca 2016 r.

Prokurator Generalny wniósł kasację od powyższego orzeczenia, zaskarżając je w całości na korzyść skazanej i zarzucając mu rażące i mogące mieć istotny wpływ na jego treść naruszenie przepisów prawa karnego procesowego, a mianowicie art. 117 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 133 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 374 § 1 k.p.k. i art. 338 § 1, 1a i § 2 k.p.k. oraz art. 6 k.p.k., polegające na wadliwym uznaniu przez Sąd Rejonowy w Zawierciu, że awizowane i niepodjęte w terminie zawiadomienie oskarżonej o terminie rozprawy wyznaczonej w dniu 10 grudnia 2015 r. zostało jej prawidłowo doręczone i wystąpiły tym samym warunki do rozpoznania sprawy pod jej nieobecność, w sytuacji gdy Sąd, dysponując prawidłowym adresem oskarżonej: Z., ul. [...], wysłał akt oskarżenia, a następnie zawiadomienie o terminie rozprawy na błędny adres: Z., ul. [...], niebędący wskazanym przez J. M. w toku postępowania przygotowawczego miejscem jej stałego zameldowania, w związku z czym nie mogło ono zostać uznane za doręczone i zachodziła przeszkoda do przeprowadzenia

czynności pod nieobecność osoby uprawnionej do wzięcia w niej udziału, co w konsekwencji skutkowało przeprowadzeniem postępowania i wydaniem wyroku pod nieobecność J. M., z rażącym naruszeniem prawa oskarżonej do obrony, polegającym na uniemożliwieniu jej wzięcia udziału w rozprawie oraz poddania wyroku skazującego kontroli Sądu II instancji.

Podnosząc powyższe, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Zawierciu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest zasadna w stopniu oczywistym, co umożliwia jej rozpoznanie i uwzględnienie na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Z akt sprawy Sądu Rejonowego w Zawierciu, prowadzonej pod sygnaturą II K 882/15, zakończonej zaskarżonym wyrokiem z dnia 21 grudnia 2015 r. wynika, że J. M. nie została prawidłowo powiadomiona o terminie rozprawy głównej w dniu 10 grudnia 2015 r., gdyż stosowne zawiadomienie wysłano na niewłaściwy adres: Z., ul. [...]. Uniemożliwiło to oskarżonej skorzystanie z prawa do udziału w rozprawie oraz podjęcia obrony w postępowaniu karnym, naruszając przysługujące jej gwarancje procesowe.

Sąd Rejonowy w Zawierciu miał obowiązek poinformować oskarżoną o rozprawie, wysyłając zawiadomienie o jej czasie i miejscu, na podany przez nią adres do korespondencji. Dopiero wykonanie przez Sąd tego obowiązku otwierało mu drogę do rozpoznania sprawy pod nieobecność oskarżonej. Tak się jednak nie stało.

Mimo że Sąd dysponował oświadczeniem J. M., w którym wskazała adres do korespondencji (Z., ul. [...]), a także danymi z bazy PESEL, Sąd wielokrotnie w toku toczącego przeciwko niej postępowania kierował adresowaną do niej korespondencję na inny adres. Wyłączając raz za razem sprawę J. M. do odrębnego rozpoznania, z uwagi na konsekwentne niepodejmowanie przez nią korespondencji, nawet po uzyskaniu informacji od Naczelnika Wydziału Prewencji KPP w Z. z dnia 25 lipca 2015 r., że oskarżona nie zamieszkuje pod adresem, na który wysyłano do niej pisma (Z., ul. [...]), nie dokonał sprawdzenia czy adres, na który kierowane są przesyłki do oskarżonej, jest właściwy. Przewidując możliwość zaistnienia oczywistej pomyłki pisarskiej w adresie, w podanych wyżej okolicznościach, należało zweryfikować poprawność używanego adresu, co zapobiegłoby wadliwemu

powiadomieniu J. M. o terminie rozprawy w dniu 10 grudnia 2015 r. O tej rozprawie oskarżona została jednak również zawiadomiona na adres Z., ul. [...], zamiast Z., ul. [...]. Po powtórным awizowaniu korespondencji sądowej, Sąd Rejonowy w Zawierciu na przedmiotowej rozprawie uznał, że zawiadomienie to było skuteczne.

Na rozprawie głównej w dniu 10 grudnia 2015 r., po przedstawieniu przez prokuratora zarzutów, na podstawie art. 392 § 2 k.p.k., odczytano uprzednio złożone przez oskarżoną wyjaśnienia, uznając, że bezpośrednie przeprowadzenie dowodu z jej wyjaśnień nie jest niezbędne, a następnie Sąd przeprowadził postępowanie dowodowe. Po zamknięciu przewodu sądowego uprzedził strony o możliwości zmiany kwalifikacji prawnej czynu opisanego w pkt. 11 aktu oskarżenia i odroczył wydanie wyroku do dnia 21 grudnia 2015 r., kiedy to skazał oskarżoną J. M. na karę łączną 2 lat pozbawienia wolności oraz karę grzywny. Odpis powyższego wyroku wysłano oskarżonej na właściwy adres (Z., ul. [...]) dnia 15 lutego 2016 r., skąd korespondencja ta nie została podjęta i wróciła do Sądu po podwójnym awizowaniu.

J. M., nie będąc powiadomiona o terminie rozprawy, nie miała możliwości zrealizowania przysługującego jej prawa do obrony. Nie ma w tym kontekście znaczenia, że jej obecność na rozprawie głównej, zgodnie z treścią art. 374 § 1 k.p.k., nie była obowiązkowa. Ustawodawca w art. 117 § 1 k.p.k. nakłada bowiem na organ prowadzący postępowanie obowiązek zawiadomienia uprawnionego do wzięcia udziału w czynności procesowej o jej czasie i miejscu, o ile ustawa nie stanowi inaczej. Wedle ustawy oskarżony ma prawo brać udział w rozprawie głównej (art. 374 § 1 k.p.k.), co oznacza konieczność zawiadomienia go o terminie rozprawy. Z kolei, stosownie do treści przepisu art. 117 § 2 k.p.k., czynności nie przeprowadza się m.in. wtedy, gdy osoba uprawniona nie stawiała się, a brak jest dowodu, że została o niej powiadomiona. Nieprawidłowe powiadomienie o rozprawie jest równoznaczne z niepowiadomieniem o niej, co w rezultacie implikuje konieczność zaniechania jej przeprowadzenia (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 lutego 2020 r., IV KK 728/19). „Przepis art. 117 k.p.k. ma charakter gwarancyjny dla stron uprawnionych do wzięcia udziału w czynności procesowej. Poza sporem jest przecież, iż warunkiem realizacji prawa do obrony w znaczeniu materialnym jest właśnie m.in. przysługujące oskarżonemu prawo do udziału w rozprawie umożliwiające mu przeciwstawienie się tezie oskarżenia. Prawidłowe zawiadomienie stron wiąże się z wysłaniem

zawiadomienia do rzeczywistego miejsca zamieszkania lub pobytu adresata. Musi ono zatem wskazywać nie tylko jego dane osobowe, czyli imię i nazwisko, ale i właściwy adres, pod którym zawiadamiany zamieszkuje bądź przebywa” (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 26 lutego 2020 r., II KK 32/20). W świetle powyższego nie ulega wątpliwości, że w postępowaniu zakończonym zaskarżonym wyrokiem, na skutek zaniedbań Sądu, doszło do rażącego naruszenia prawa J. M. do obrony, co miało istotny wpływ na treść zapadłego w sprawie orzeczenia.

Wobec powyższego koniecznym stało się usunięcie z obiegu prawnego zaskarżonego wyroku, poprzez jego uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Zawierciu do ponownego rozpoznania. W postępowaniu tym Sąd ten zadba, aby oskarżona została prawidłowo zawiadomiona o czasie i miejscu czynności procesowych podejmowanych w jej sprawie.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.